

ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΗΛΙΟΡΕΙΤΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Μακέλη Γραμματή, Δασκάλα, Υπεύθυνη Κ.Π.Ε. Μακρινίτσας

Βίγκλας Παναγιώτης, Πληροφορικής, Αν. Υπεύθυνος Κ.Π.Ε. Μακρινίτσας

Γκουντούμα Μαρία, Αγγλικής, Μέλος Π.Ο. Κ.Π.Ε. Μακρινίτσας

Γούλα Μαρία, Δασκάλα, Μέλος Π.Ο. Κ.Π.Ε. Μακρινίτσας

Σπανοπούλου Αικατερίνη, Νηπιαγωγός, Μέλος Π.Ο. Κ.Π.Ε. Μακρινίτσας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Κέντρο υλοποιεί το συγκεκριμένο πρόγραμμα από το 1999, δεύτερο χρόνο της λειτουργίας του. Σε τακτά διαστήματα η Παιδαγωγική ομάδα του Κέντρου ερευνά τη δυνατότητα νέας προσέγγισης στο θέμα αξιοποιώντας : α) τα νέα δεδομένα της τοπικής κοινωνίας και β) τις προτάσεις των μελών της.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Κ.Π.Ε. και Αειφόρος Τουρισμός

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Αειφορία, αρχοντικό, βότανα, εναλλακτικός τουρισμός, καλντερίμι, κρήνες, λαϊκή αρχιτεκτονική, Μακρινίτσα, οικοτουρισμός, παράδοση, Πήλιο, πολιτισμός, τοπική οικονομία, φυσικό περιβάλλον

Κριτήρια επιλογής του θέματος

- Το Πηλιορείτικο περιβάλλον διαθέτει ποικιλία φυσικών τοπίων.
- Με Προεδρικό διάταγμα του 1980, γνωστό ως “διάταγμα Πηλίου” όπου καθορίζονται οι όροι προστασίας και δόμησης του Πηλίου, η Μακρινίτσα ανήκει στην 1^η κατηγορία απολύτου προστασίας.
- Με ξεχωριστά για κάθε περίπτωση ΦΕΚ κηρύσσονται διατηρητέα είτε μεμονωμένα μνημεία (π.χ. Αρχοντικό Βατσαρέα-Μαυράκη, Αρχοντικό Μουσλή, γεφύρι Καρυάς, γεφύρι Λέσχιανης) είτε σύνολα αρχιτεκτονικών στοιχείων (καλντερίμια, κρήνες).
- Η μεγάλη επισκεψιμότητα στο Πήλιο υποστηρίζει σε μεγάλο βαθμό την τοπική οικονομία.
- Η δυνατότητα ανάπτυξης μορφών εναλλακτικού τουρισμού στο Πήλιο, όπου συγκριτικά με το συμβατικό μαζικό τουρισμό, αξιοποιούνται τα στοιχεία της παράδοσης, του πολιτισμού καθώς και του φυσικού περιβάλλοντος του τόπου.
- Η διερεύνηση του θέματος “Παράδοση και Τουρισμός” που οδηγεί σε ερωτήματα που σχετίζονται με τις στάσεις των ενδιαφερομένων μερών.

Στόχοι του προγράμματος

Το πρόγραμμα στοχεύει στο να :

- 1) γνωρίσουν οι ενδιαφερόμενοι χαρακτηριστικά στοιχεία από το φυσικό και το δομημένο περιβάλλον του οικισμού,
- 2) αποκτήσουν βασικές γνώσεις ώστε να διακρίνουν την αξία παρόμοιων οικισμών και την ανάγκη σεβασμού και προστασίας τους,
- 3) γνωρίσουν την οικονομική δραστηριότητα του τόπου που σχετίζεται με τον τουρισμό,
- 4) διακρίνουν και προτιμούν τα τοπικά προϊόντα (βότανα, γλυκά, χειροτεχνήματα),
- 5) βιώσουν σε επίπεδο ατόμου και ομάδας τη σημασία των εναλλακτικών μορφών τουρισμού,
- 6) αποκτήσουν τα κριτήρια εκείνα που θα τους προτρέψουν να επαναλάβουν την επίσκεψη στον ίδιο ή άλλο τόπο με τα ίδια ή συγγενή χαρακτηριστικά,
- 7) αντιληφθούν ότι ο τουρισμός μπορεί να συνδυάσει την ψυχαγωγία με την απόκτηση γνώσεων για τη φύση και την παράδοση ενός τόπου.

Χαρακτηριστικά στοιχεία του προγράμματος

Το πρόγραμμα υλοποιείται με πεδίο αναφοράς τον οικισμό της Μακρινίτσας.

Περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

Φυσικό περιβάλλον και τουρισμός

Λαϊκή αρχιτεκτονική και τουρισμός

Τοπική οικονομία και τουρισμός

Πεδία μελέτης του προγράμματος

Οι συμμετέχοντες μοιράζονται σε τρεις (3) ομάδες και κατευθύνονται προς διαφορετικό η κάθε μία σημείο του οικισμού.

- Ομάδα που μελετάει το φυσικό περιβάλλον.
Κατευθύνονται προς τα όρια του οικισμού. Ασχολούνται με τη διαμόρφωση του εδάφους (ξερολιθιές, σημεία κατολίσθησης, υψόμετρο σε σχέση με τις καλλιέργειες και το κλίμα του τόπου). Καταγράφουν ίχνη της τοπικής πανίδας, εστιάζουν στα βότανα που συναντούν στην διαδρομή τους και μελετούν το νερό ως φυσική ροή αλλά και στοιχείο πολιτισμού, όσον αφορά τη χωροθέτηση των κρηνών.
- Ομάδα που μελετάει την αρχιτεκτονική.
Επισκέπτονται αγροτικό σπίτι και το Αρχοντικό Τοπάλη όπου στεγάζεται το Μουσείο Ιστορίας και Λαϊκής Τέχνης του Πηλίου. Μελετούν μικρότερα οικοδομήματα όπως στέγες, κρήνες, καλντερίμια. Η έρευνα της ομάδας εστιάζεται στα βιοκλιματικά στοιχεία των κτηρίων αλλά και στην εσωτερική χωροθέτηση των σπιτιών ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες του τρόπου ζωής την εποχή της κατασκευής τους.
- Ομάδα που μελετά την οικονομική δραστηριότητα.
Κατευθύνονται προς την εμπορική οδό του οικισμού. Η εργασία τους αφορά στη μελέτη των παραδοσιακών καταλυμάτων, των χώρων εστίασης και των καταστημάτων πώλησης τοπικών προϊόντων. Η ομάδα εστιάζει στον τρόπο

κατασκευής και φιλοξενίας σ' ένα παραδοσιακό κατάλυμα συγκριτικά με μια ξενοδοχειακή μονάδα, στα προσφερόμενα τοπικά “πιάτα” και στα χειροποίητα τοπικά αναμνηστικά.

Η έμφαση που δίνεται στον τρόπο δουλειάς των ομάδων αφορά στη βιωματική προσέγγιση των ενοτήτων που μελετούν. Η εργασία σε ζευγάρια και μικρές ομάδες, η συνέντευξη με δείγμα από το ντόπιο πληθυσμό, το παιχνίδι ρόλων, το θεατρικό δρώμενο κ.α. υποστηρίζουν την κατανόηση των στοιχείων που οι ομάδες ερευνούν στο πεδίο μελέτης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Υ.ΠΕ.ΠΘ, Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μακρινίτσας (2007), *Τουριστικές Διαδρομές στη Φύση και στην Παράδοση του Πηλιορείτικου Χωριού*, εκδ. ΚΠΕ Μακρινίτσας, Μακρινίτσα.

Υ.ΠΕ.ΠΘ, Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μακρινίτσας (2007), *Το Νερό – οι Κρήνες της Μακρινίτσας*, εκδ. ΚΠΕ Μακρινίτσας, Μακρινίτσα

Υ.ΠΕ.ΠΘ, Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μακρινίτσας (2007), *Η Πηλιορείτισσα γιαγιά θυμάται...ΒΟΤΑΝΑ ΔΙΑ ΠΑΣΑΝ ΝΟΣΟΝ*, εκδ. ΚΠΕ Μακρινίτσας, Μακρινίτσα.